

LETECKÁ PREPRAVA AKO IDEÁLNY SPÔSOB DOPRAVY VO SVIDNÍKU

Matej ANTOŠKO¹ – Vladimír BEGERA² – Edina JENČOVÁ³

Abstrakt: Článok sa zaoberá malým regionálnym letiskom vo Svidníku, ktoré má slúžiť ako prostriedok pre zvýšenie cestovného ruchu v severo-východnej časti Slovenska.

Príučové slová: Letisko, lietadlo, letecká preprava, cestovný ruch

ÚVOD

V meste Svidník a ani v jeho blízkosti sa nenachádza železničná stanica ani žiadne železničné trate. Tento druh dopravy sa v tejto oblasti nenachádza kvôli jeho členitému terénu. Preto jedinou možnou dopravou je cestná doprava. V blízkosti Svidníka sa nenachádza žiadna diaľnica ani rýchlo cesta, ktorá by zjednodušila prístup pre cestujúcich. Preto je letecká doprava pre túto oblasť ako stvorená. Prítiahnutím pravidelnej leteckej dopravy do tejto oblasti by znamenalo, nie len pre mesto Svidník, ale aj pre jeho okolie, prudký rozvoj cestovného ruchu. Bolo by potrebné sa zamyslieť nad možnými ponukami, ktoré by boli prezentované a ponúkané cestujúcim na iných letiskách. Bolo by možné vykonávať týždenné výmenné pobyty pre spoznávanie krajiny ako takej.[2][5]

Na letisku Svidník je potrebné vykonať množstvo zmien, aby bolo schopné kráčať s dobou. Najväčším problémom Svidníckeho letiska v súčasnosti je fakt, že neposkytuje žiadnu pravidelnú prepravu, ktorá by mohla zaistiť do budúcnosti vyššie zisky. Je potrebné si uvedomiť, že v danej lokalite okresu Svidník je letecká doprava veľkou výhodou. Dôvodom prečo je to tak je aj to, že v tomto okrese sa nenachádza žiadne železničné spojenie a v okolí tohto letiska sa nachádza množstvo rekreačných stredísk.[1][3][7]

Rozvojom pravidelnej leteckej dopravy v tejto oblasti by bolo možné prilákať cestujúcich do blízkych rekreačných stredísk nie len zo Slovenska, ale aj z blízkych okolitých štátov. V konečnom dôsledku by to prospelo ekonomike nie len okresu Svidník, ale aj rozvoju okolitých stredísk a k celkovému hospodárskemu rastu Slovenskej republiky.[4][6]

1 LETECKÁ TECHNIKA SCHOPNÁ PREVÁDZKY NA LETISKU SVIDNÍK

Letisko Svidník je schopné prijať obmedzené množstvo lietadiel. Toto obmedzenie úzko súvisí s dĺžkou dráhy, ktorá vyhovuje len určitým typom lietadiel, ktoré sú na letisku schopné pristáť. Je potrebné si uvedomiť, že ak chceme do budúcnosti myslieť na rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom letiska, je potrebné vykonať určité zmeny. Hlavné zmeny by sa týkali modernizácie a predĺženia vzletovej a pristávacej dráhy. Touto modernizáciou by sme mohli zabezpečiť pristávanie väčšieho množstva rôznych typov lietadiel. V súčasnosti je pristávanie lietadiel na Svidníckom letisku obmedzené ich veľkosťou. [8][9]

¹ Ing. Matej Antoško, PhD., Ing.Paed.IGIP, Technická Univerzita v Košiciach, Letecká fakulta, Katedra letovej prípravy. Rampová 7, 041 21 Košice, e-mail: matej.antosko@tuke.sk,

² Ing. Vladimír Begera, PhD., Technická Univerzita v Košiciach, Letecká fakulta, Katedra manažmentu leteckej prevádzky. Rampová 7, 041 21 Košice, e-mail: vladimir.begera@tuke.sk

³ Ing. Edina Jenčová, PhD., Technická Univerzita v Košiciach, Letecká fakulta, Katedra manažmentu leteckej prevádzky. Rampová 7, 041 21 Košice, e-mail: edina.jencova@tuke.sk

VEDECKÁ KONFERENCIA VZDUŠNÝ PRIESTOR PRE VŠETKÝCH A LETECKÉ NAVIGAČNÉ SLUŽBY 2018

Cessna 441 Conquest II je lietadlo navrhnuté spoločnosťou Cessna a bolo od tejto spoločnosti prvé lietadlo, poháňané dvoma turbovrtuľovými motormi. Toto lietadlo bolo navrhnuté spoločnosťou ako vyplnenie medzery medzi lietadlami, ktoré boli vyrábané s piestovými motormi a lietadlami, ktoré už používali motory tryskové. Tento typ lietadla bol vyvinutý v novembri 1974 a prvýkrát bol dodaný v septembri roku 1977. Toto lietadlo je schopné prepraviť 8 až 10 cestujúcich a je skôr vhodné na charterové lety. Posádku C441 tvoria 1-2 piloti a jeho kapacita je 8-10 cestujúcich.

Cessna Citation – C525 je typ lietadla určený skôr pre charterové lety. Dôvodom je obmedzený počet cestujúcich, ktorý môžu týmto typom lietadla letieť. Tento typ lietadla ako aj ten predošlý by boli vhodné na používanie z bližších letísk, aby ich vyťaženie bolo čo najväčšie. Cestujúci, ktorý využijú služby tohto lietadla si môžu užívať jeho pohodlie a komfort. Každý pasažier má dostatočný osobný priestor, ktorý tento typ lietadla ponúka. Posádku tvoria 1-2 piloti a jeho kapacita je 6 cestujúcich.

DeHavillandCanada DHC – 7 sú štvormotorové turbovrtuľové stroje, ktoré sú veľmi populárne pod skráteným označením Dash 7. Toto lietadlo je využívané hlavne na prevádzku regionálnych letov. Tento typ bol vyrábaný vo vojenskej verzii, ktorá slúžila na osobnú ale aj nákladnú prepravu. Vývoj lietadla bol zahájený v roku 1972 a prvý vzlet sa konal hneď o tri roky na to a to v roku 1975. Tento typ lietadla bol vo výrobe až do roku 1988. Posádku tvoria 2 piloti a jeho kapacita je 50 cestujúcich.

Dash 8-300 tento typ lietadla bol skôr známi pod názvom de Havilland Canada Dash 8 alebo DHC – 8. V súčasnosti sa jeho názov trochu líši. Spoločnosť BombardierAerospace prebrala spoločnosť deHavillandCanada a jej vlastníkom je už od roku 1992. Tento typ lietadla sa vyrábal v niekoľkých verziách. Pre parametre vzletovej a pristávacej dráhy letiska Svidník by vyhovovali verzie Dash 8 Series 100; Series 200; Series 300. Series 100 a Series 200 potrebujú dĺžku vzletovej a pristávacej dráhy len 800 m, ale pre nás výhodnejšia by bola Dash 8 Series 300 z dôvodu, že uvezie viac pasažierov, aj keď dĺžka dráhy pre túto verziu lietadla musí byť o niečo dlhšia. Posádku tvoria 2 piloti a jeho kapacita je 50 cestujúcich.

Fokker F50 je dvojmotorové turbovrtuľové lietadlo, ktoré je navrhnuté ako nástupca veľmi úspešného Fokker F27. Lietadlo sa vyrába v Holandsku už od roku 1983. Tento typ lietadla by bol pre letisko Svidník asi najlepšou voľbou. Jeden z hlavných dôvodov je, že lietadlo má dostatočne dlhý dolet a potrebuje relatívne krátku dráhu pre vzlet a pristátie. Dráha na letisku Svidník vyhovuje svojimi parametrami tomu lietadlu asi najviac. Ďalší z dôvodov prečo by mal byť použitý tento typ lietadla je, že naraz prevezie až 58 cestujúcich, čo predstavuje jednu stredne veľkú turistickú skupinu, pre ktorú by bolo možné usporiadať aj zájazd do rekreačných stredísk nachádzajúcich sa v blízkosti letiska.

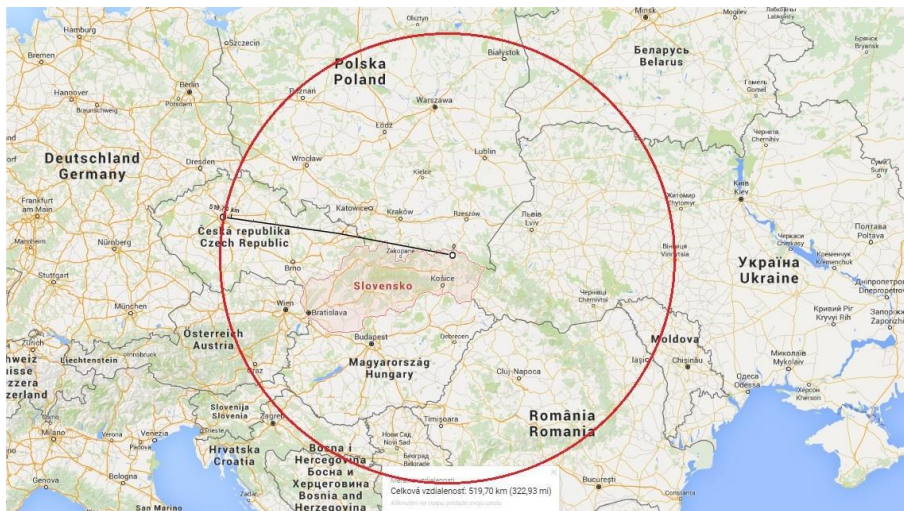
2 AKČNÝ RÁDIUS VHODNEJ LETECKEJ TECHNIKY

Letisko Svidník nedisponuje čerpacou stanicou ani žiadnou inou možnosťou ako dotankovať lietadlo. Preto je potrebné aby lietadlá, ktoré budú pristávať a vzlietať z tohto letiska mali dostatočnú zásobu paliva na návrat na ich domáce letisko. Na (Obr.1) ja znázornený akčný rádius lietadiel použiteľných pre letisko Svidník.

Letiská, z ktorých by sa mohli vykonávať lety na letisko Svidník môžu byť všetky letiská nachádzajúce sa na území Slovenskej republiky a tiež letiská, ktoré sa nachádzajú na území susediacich štátov.

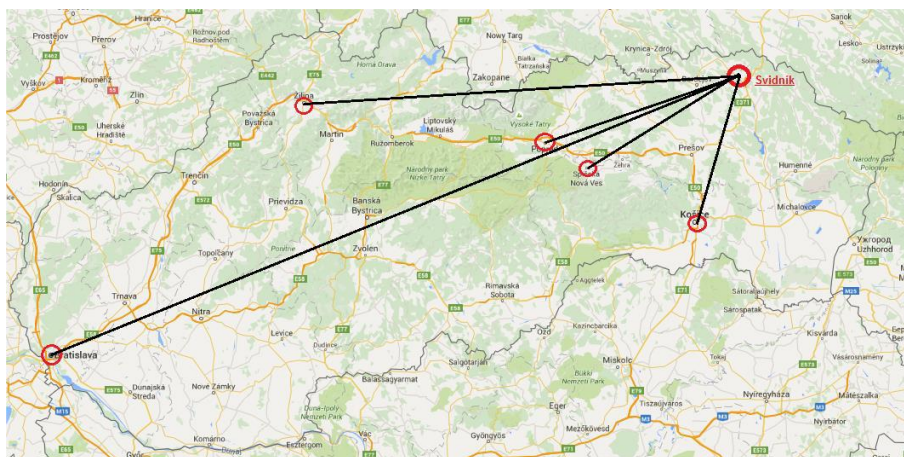

VEDECKÁ KONFERENCIA VZDUŠNÝ PRIESTOR PRE VŠETKYCH A LETECKÉ NAVIGAČNÉ SLUŽBY 2018

Obr. 1 Akčný rádius lietadiel na jedno natankovanie

Zoznam vybraných letísk nachádzajúcich sa na Slovensku, z ktorých by sa mohlo lietať na letisko Svidník: Letisko M. R. Štefánika, Letisko Košice, Letisko Nitra, Letisko Piešťany, Letisko Poprad – Tatry, Letisko Malé Bielice – Partizánske, Letisko Slavnica – Dubnica nad Váhom, Letisko Sliač, Letisko Spišská Nová Ves, Letisko Žilina.

Obr. 2 Vybrané letiská v SR

Zaujímavým faktom je, že okrem týchto letísk, ktoré sa nachádzajú na území Slovenska, môžu na letisko Svidník lietať aj zo susedných krajín. Tieto krajiny môžu byť z hľadiska cestovného ruchu veľkým lákadlom aj pre obyvateľov mesta Svidník. Zoznam vybraných letísk nachádzajúcich sa v zahraničí, z ktorých by bolo možné vykonávať lety na letisko Svidník:

Poľsko: Krakov, Katowice, Vroclav, Rešov.

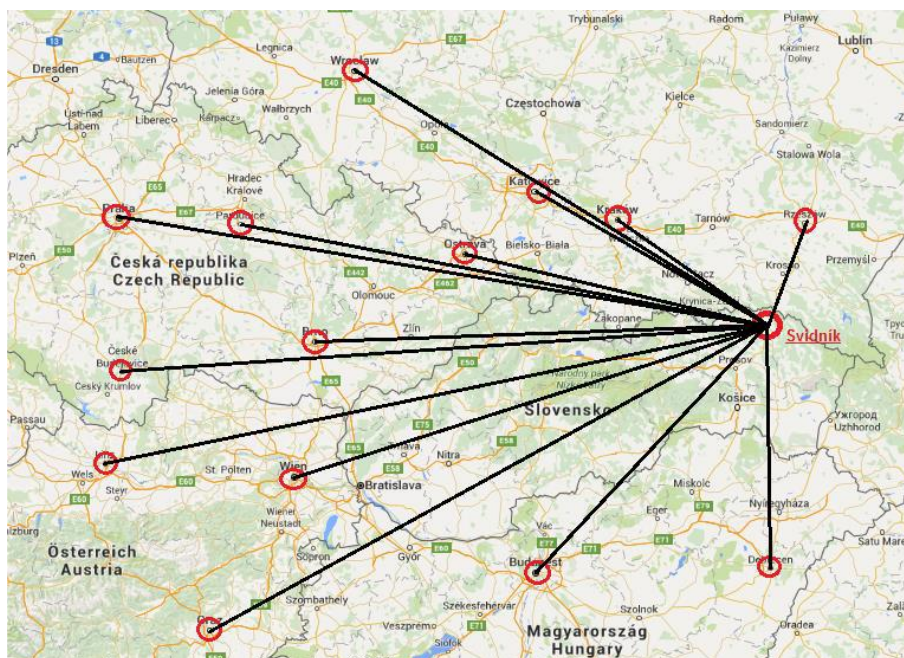
Česká republika: Letisko Leoša Janáčka Ostrava, Letisko Pardubice, Letisko Václava Havla Praha, Letisko Karlovy Vary, Letisko Brno – Turany, Letisko České Budejovice.

Rakúsko: Schwechat International (Vienna), Thalerhof (Graz), BlueDanube (Linz).

Maďarská republika: Ferihegy (Budapešť), Debrecen (Debrecen).

VEDECKÁ KONFERENCIA VZDUŠNÝ PRIESTOR PRE VŠETKÝCH A LETECKÉ NAVIGAČNÉ SLUŽBY 2018

Obr. 3 Vybrané letiská v zahraničí

ZÁVER

Najväčším problémom Svidníckeho letiska v súčasnosti je fakt, že neposkytuje žiadnu pravidelnú prepravu, ktorá by mohla zaistiť do budúcnosti pre letisko vyššie zisky. Je potrebné si uvedomiť, že v danej lokalite okresu Svidník je letecká doprava veľkou výhodou. Dôvodom prečo je to tak je aj to, že v tomto okrese sa nenachádza žiadne železničné spojenie a v okolí tohto letiska sa nachádza množstvo rekreačných stredísk.

Rozvojom pravidelnej leteckej dopravy v tejto oblasti by bolo možné prilákať cestujúcich do blízkych rekreačných stredísk nie len zo Slovenska, ale aj z blízkych okolitých štátov. V konečnom dôsledku by to prospelo ekonomike nie len okresu Svidník, ale aj rozvoju okolitých stredísk a k celkovému hospodárskemu rastu Slovenskej republiky.

Následne s rozvojom leteckej dopravy vo Svidníku sa nám vynára otázka: „ako prepraviť cestujúcich z letiska do daných rekreačných rezortov?“. Jedným z riešení by bola možnosť zabezpečiť ju pomocou pravidelnej mestskej autobusovej linky, ktorá by mala za úlohu premávať medzi letiskom a autobusovou stanicou v meste Svidník. Ďalšou navrhovanou možnosťou by bolo zabezpečenie dopravy cestujúcich do ich cieľovej destinácie pomocou malých mikrobusev, ktoré by boli zahrnuté v ponuke napr. výmenných pobytov ako spôsob prepravy medzi letiskom Svidník a cieľom cesty.

LITERATÚRA

[1] HRBČEK, Jozef - BOŽEK, Pavol - SVETLÍK, Jozef - ŠIMÁK, Vojtech - HRUBOŠ, Marián - NEMEC, Dušan - JANOTA, Aleš - BUBENÍKOVÁ, Emília: Control system for the haptic paddle used in mobile robotics / Jozef Hrbček ... [et al.] - 2017. In: International Journal of Advanced Robotic Systems. Vol. 14, no. 5 (2017), p. 1-11. - ISSN 1729-8814

VEDECKÁ KONFERENCIA
VZDUŠNÝ PRIESTOR PRE VŠETKÝCH
A LETECKÉ NAVIGAČNÉ SLUŽBY 2018

- [2] KAĽAVSKÝ, Peter - GAZDA, Jindřich - KIMLIČKOVÁ, Monika: Emergency bail-out from aircraft - Landing with personal rescue parachutes / Peter Kaľavský, Jindřich Gazda, Monika Kimličková - 2015. In: Acta Avionica. Roč. 17, č. 31 (2015), s. 40-46. - ISSN 1335-9479
- [3] KAĽAVSKÝ, Peter - SOCHA, Vladimír - SOCHA, Luboš - KUTÍLEK, Patrik - GAZDA, Jindřich - KIMLIČKOVÁ, Monika: Conditions for abandonment out of a helicopter using personal rescue parachute / Peter Kaľavský ... [et al.] - 2015. In: ICMT 2015. - Brno : University of Defence, 2015 P. 467-471. - ISBN 978-80-7231-976-3
- [4] KORBA, Peter - KUŽMA, Dalibor - HOVANEC, Michal - SZABO, Stanislav - SEKELOVÁ, Miriam: Unmanned helicopter tail unit FEM analysis / Peter Korba ... [et al.] - 2017. In: SGEM 2017. - Sofia : STEF92 Technology Ltd., 2017 P. 735-741. - ISBN 978-619-7408-01-0
- [5] KORBA, Peter - HOVANEC, Michal - KUŽMA, Dalibor: Catia a NX v simulácii lietadlových konštrukcií / Peter Korba, Michal Hovanec, Dalibor Kužma - 1. vyd. - Košice : TU - 2016. - 137 s.. - ISBN 978-80-553-2562-0.
- [6] MELNÍKOVÁ, Lucia - CIBEREOVÁ, Jana - KORBA, Peter: Building a training airport for pilots / Lucia Melníková, Jana Cibereová, Peter Korba - 2016. In: SGEM 2016. - Sofia : STEF92 Technology Ltd., 2016 P. 109-116. - ISBN 978-619-7105-58-2
- [7] PETRUF, Martin - KORBA, Peter - KOLESÁR, Ján: Roles of Logistics in Air Transportation / Martin Petruf, Peter Korba, Ján Kolesár - 2015. In: Naše More. Vol. 62, no. 3 (2015), p. 215-218. - ISSN 0469-6255 Spôsob prístupu: <http://www.scopus.com/record/display.url?eid=2-s2.0-84943555159&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&...>
- [8] SVETLÍK, Jozef - KRÁL, Ján ml. - BRESTOVIČ, Tomáš - PITUK, Martin: Device for applying a thin layer of oil onto the inner surface of steel pipes / Jozef Svetlík ... [et al.] - 2017. In: Manufacturing Technology. Vol. 17, no. 2 (2017), p. 257-260. - ISSN 1213-2489
- [9] ŠULEJ, Radoslav - GALANDA, Jozef - KORBA, Peter - HOVANEC, Michal - PAVLINSKÝ, Jozef - MALINOVSKÝ, Jozef: Bezpečnosť a možné riziká v letovej prevádzke bezmotorových lietadiel / R. Šulej ... [et al.] - 2017. In: Aktuálne otázky bezpečnosti práce 2017. - Košice : TU, 2017 S. 1-4. - ISBN 978-80-553-2857-7